

afhjulpet ved en Endring, der kan foregaae mellem 2den og 3die Behandling.

Pastor Sørensen: Da de Bemærkninger, som ere gjorte af den ærede Landstthingsmand for 7de Valgkreds (Nyholm), ere bedre og fuldkomnere besvarede af den høifstærede 5te Landstthingsmand fra Kjøbenhavn (Drsted), end jeg vilde være istand til at besvare dem, saa skal jeg aleneste indskrænke mig til at bemærke, at Marsagen, hvorfor her er brugt Ordet „Brugere“ istedetfor „Fæstere“, hvilket jeg ellers vilde have brugt, kun er den, at jeg meente, at de, som have forpagtet paa 50 Aar, hvilket jo ogsaa er tilladt, skulde have samme Ret som Fæsterne i Almindelighed; og fremdeles har jeg troet, at naar der ingen Børn eller Svigerbørn vare, som kunde fæste Gaarden, saa fulgte det af sig selv, at saa kunde Godsseieren eller Lehnsbesidderen følge den til hvem han vilde.

Dahl: Der er i denne Sag, baade under Landstthingets forrige Forsamling og ligeledes i Folkethinget, allerede talt saameget, at jeg skal indskrænke mig til kun at gjøre nogle faa Bemærkninger.

Naar man har sagt, at det vilde være til Skade baade for Lehnsbesidderne og for Fæstebønderne, hvis man ikke vedtog en saadan Bestemmelse som den, den ærede Forslagsstiller har ønsket, saa troer jeg, at man her meget feiler. Det, som vi, der have stillet Forslaget, have villet opnaae baade denne og forrige Gang, det er at sætte Lehns- og Fideicommissbesidderne paa samme Standpunct med Hensyn til deres Bøndergods, som andre Godsseiere i Landet. Man har villet løse det fideicommissariske Baand og saaledes opnaae endeel af det, Grundloven i dens § 98 tilsigter. Men dette skeer ingenlunde derved, at man binder Lehnsbesidderne til at sælge til en bestemt Mand. Det er af den ærede 5te Landstthingsmand

for Kjøbenhavn (Drsted) sagt, at de tidligere Bevillinger altid have været saaledes clausulerede, at Lehnsbesidderne skulde sælge til Fæstebønderne. Dette forekommer mig dog ikke at være saa aldeles rigtigt. Saavidt jeg veed, er der nemlig tidligere udfærdiget en Mængde af Bevillinger saaledes, at Besidderne maatte sælge Bøndergodset i det Hele, sælge det en masse, og jeg skulde meget feile, om ikke, blandt de Gudsfer, jeg netop har i Erindring, f. Ex. Billestrup, Marselisborg og Baroniet Adlersborg og maaskee mange flere, ja maaskee den allerførste Deel af de Lehn og Fideicommissgudsfer, der ere solgte, ere paa eengang gaaede over til fri Eiendom. Det fideicommissariske Baand er løst, uden nogen Betingelse om, at Bøndergodset skulde sælges til Fæstebønderne. Har der da nu paa disse Steder vist sig en saadan Ulykke for Fæstebønderne, ere Fæstebønderne paa disse Steder blevne fortrængte fra Besiddelsen, er der kommet Andre til at behoe deres Gaarde, eller er det ikke netop de samme Familier, der behoe Gaardene nu som den Gang? Er dette Tilfældet, saa troer jeg, det er det bedste Beviis for, at det ikke har været en saa uheldig Bestemmelse. Jeg er kjendt med Forholdene paa eet saadant Sted, og jeg kan bevidne, at det er de samme Besiddere eller deres Beslægtede i nedstigende Linie, der nu som den Gang besidde Gaardene. Paa nogle af dem ere de ogsaa vedblevne at være Fæstere. Man har ogsaa villet søge en Ulykke deri, at Gods-speculanter traadte til; men jeg troer slet ikke, at det vilde være en stor Ulykke, om saakaldte Gods-speculanter traadte til og købte Godset og solgte det ud igjen til Bønderne. Bønderstanden har fundet sig vel tjent dermed i mange Tilfælde, og Jylland troer jeg i Særdeleshed kan takke dem for, at en stor Deel af dets Bønder ere blevne Selveiere og have forbedret deres Tilstand overordentligt meget.